

[Strona Główna](#) > ... > [Szkolenia, Sieci Sądowe I Agencje](#) > [Szkolenie Kadr Wymiaru Sprawiedliwości](#) > [Krajowe Systemy Szkolenia](#) > [Szkolenie Wstępne Sędziów I Prokuratorów W Unii Europejskiej](#) > [Germany](#)

Szkolenie wstępne sędziów i prokuratorów w Unii Europejskiej

Autor treści:

Niemcy

Niemcy

Opis ogólny

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, że kompetencje w obszarze edukacji prawniczej należą do *Länder* (krajów związkowych), a zatem trudno jest podać precyzyjne informacje na ten temat. Niemiecka ustawa o zawodzie sędziego (*Deutsches Richtergesetz*, DRiG) zawiera jedynie podstawowe przepisy dotyczące szkolenia wstępnego prawników. Kwestie szczegółowe są uregulowane w ustawach 16 krajów związkowych.

Zgodnie z DRiG wstępne szkolenie prawnicze w Niemczech jest wspólne dla przedstawicieli wszystkich zawodów prawniczych; szkolenie dzieli się na dwa etapy: studia uniwersyteckie (*Studium*) oraz służbę przygotowawczą (*Vorbereitungsdienst*).

Szczegółowe informacje można znaleźć w art. 5, 5a-5d i 6 DRiG, zob. dołączony tekst DRiG w języku angielskim.

Dostęp do szkolenia wstępnego

Aby studiować prawo, należy spełnić wymogi przyjęcia na uniwersytet, czyli zdać egzamin maturalny (*Abitur*) lub uzyskać równoważne kwalifikacje. Wybór przedmiotów szkolnych nie ma wpływu na przyjęcie na studia.

Forma i treść szkolenia wstępnego

1. Studia uniwersyteckie

Celem studiów uniwersyteckich jest zapewnienie studentom podstawowej wiedzy z zakresu prawa cywilnego, karnego i publicznego (z uwzględnieniem aspektów historycznych, filozoficznych, społecznych i ekonomicznych, aby umożliwić zrozumienie systemu prawnego i sądowniczego jako całości). Przedmiotem nauczania jest także metodyka analizy faktów, stosowania prawa i znajdowania sprawiedliwego rozwiązania w danej sprawie. Studia kończą się pierwszym państwowym egzaminem z prawa (*Erste juristische Staatsprüfung*), który składa się z części pisemnej i ustnej. Instytucje powołane do przeprowadzenia tego egzaminu to państwowa komisja egzaminacyjna w każdym kraju związkowym (*Landesjustizprüfungsamt*) oraz uniwersytet, na którym kandydat studiował. Odpowiedzialność za przebieg egzaminów spoczywa na instytucjach egzaminacyjnych.

W ramach pierwszej części kandydaci przystępują do kilku egzaminów (od pięciu do siedmiu, w zależności od kraju związkowego), z których każdy trwa pięć godzin. Egzaminy składają się z fikcyjnych kazusów opartych na prawdziwych sprawach sądowych, a kandydaci muszą przedstawić rozwiązanie w formie opinii prawnej. Następnie kandydaci przystępują do części ustnej egzaminu, a ocena za tę część stanowi od 63 do 75 % oceny końcowej (w zależności od kraju związkowego).

2. Aplikacja

Po zdaniu pierwszego państwowego egzaminu (co nie udaje się niemal jednej czwartej kandydatów) prawie

wszyscy kandydaci rozpoczynają dwuletnią służbę przygotowawczą, organizowaną przez wydziały sprawiedliwości każdego z 16 krajów związkowych. Każdy kandydat, który zdał pierwszy egzamin, jest uprawniony do odbycia służby przygotowawczej. Niekiedy trzeba jednak poczekać na rozpoczęcie aplikacji ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc, w szczególności w sądach. W czasie szkolenia praktycznego aplikanci otrzymują miesięczne wynagrodzenie wypłacane z budżetu państwa. Celem służby przygotowawczej jest przygotowanie aplikantów (*Referendar*) do realiów pracy w różnych zawodach prawniczych. W tym miejscu należy zauważyć, że służba ta jest wspólna dla przyszłych przedstawicieli wszystkich zawodów prawniczych, tj. adwokatów, sędziów, prokuratorów, notariuszy, prawników administracji publicznej itp. Jej celem jest utworzenie jednolitego standardu szkolenia, zakończonego równoważnym egzaminem końcowym – drugim egzaminem państwowym. Szkolenie aplikanta składa się z kilku etapów – w sądzie cywilnym, w sądzie karnym (lub prokuraturze), w kancelariach adwokackich, w organie władzy administracyjnej oraz w wybranym przez siebie urzędzie. Chociaż szkolenie ma głównie charakter praktyczny, nie można zaprzeczyć, że w jego ramach poruszane są tylko wybrane kwestie, mające jednak ogromne znaczenie.

Na poszczególnych etapach szkolenia aplikanci muszą zapoznać się przynajmniej z prawem procesowym.

Zakończenie szkolenia wstępnego oraz uzyskanie kwalifikacji

Drugi egzamin państwowy z prawa (*Zweites Juristisches Staatsexamen*) sprawdza wiedzę i umiejętności z zakresu prawa procesowego w większym stopniu niż pierwszy. Zasadniczym elementem części pisemnej jest zazwyczaj sporządzenie projektu wyroku lub aktu oskarżenia na podstawie prawdziwych akt sprawy. Podczas części ustnej ponownie analizuje się te sprawy, z pewnym ukierunkowaniem na kwestie praktyczne. Drugi egzamin państwowy również nie jest łatwy, ale wskaźnik zdawalności jest znacznie wyższy (nie zdaje go około 8 % kandydatów). Co roku prawie 10 000 aplikantów zdaje ten egzamin.

W ramach drugiego egzaminu państwowego kandydaci przystępują do od ośmiu do jedenastu sprawdzianów pisemnych, z których każdy trwa pięć godzin; ocena z części pisemnej egzaminu stanowi od 60 do 75 % oceny końcowej. W większości krajów związkowych sprawdziany polegają na rozstrzygnięciu przedstawionych spraw. Dość często należy wydać wyrok. W niektórych krajach związkowych w trakcie części ustnej kandydaci muszą rozstrzygnąć kwestie prawne. W innych zaś muszą również przygotować akta i przedstawić je egzaminatorom. Stosuje się różne systemy. W przeciwieństwie do pierwszego egzaminu większość krajów związkowych zezwala obecnie na korzystanie podczas drugiego egzaminu ze z góry określonych komentarzy.

Drugi egzamin państwowy z prawa potwierdza posiadanie „kwalifikacji do zajmowania stanowiska sędziowskiego” (*Befähigung zum Richteramt*). Kwalifikacja ta, wbrew nazwie, jest warunkiem koniecznym do wykonywania niemal wszystkich zawodów prawniczych przewidzianych w ustawie. Po uzyskaniu kwalifikacji do zajmowania stanowiska sędziowskiego kandydat może ubiegać się o stanowisko sędziowskie lub prokuratorskie w krajach związkowych. Warunki wstępne mianowania na stanowisko sędziowskie w Niemczech ustanowiono w art. 9 niemieckiej ustawy o zawodzie sędziego. Ponadto każdy kraj związkowy ustanawia bardziej szczegółowe wymogi (oceny z obu egzaminów, dodatkowe kwalifikacje, rozmowy kwalifikacyjne lub oceny zintegrowane typu *assessment centre*), aby wybrać najodpowiedniejszych kandydatów.

Więcej informacji można znaleźć w art. 2 ust. 5 i 6 [niemieckiej ustawy o zawodzie sędziego](#).

Ostatnia aktualizacja: 19/08/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.